

prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău – Iu. Potînga
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău– A. Minciuna, Iu. Cotruță și L. Popova

Î N C H E I E R E

10 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător

Judecători

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Rusu Tatiana, prin intermediul avocatului Iurie Oancea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Tatiana împotriva Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 245, intervenienți accesorii Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău și Organul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la obligarea eliberării certificatului pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017 și deciziei suplimentare din 07 iunie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245, s-a casat hotărârea Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău din 02 noiembrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, fiind dispusă și compensarea cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă :

La 23 mai 2014 Rusu Tatiana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 245, intervenienți accesorii Pretura sect. Rîșcani mun. Chișinău și Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la obligarea eliberării certificatului pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil.

În motivarea cererii de chemare în judecată Rusu Tatiana a indicat că în baza dispoziției Preturii sect. Rîșcani mun. Chișinău din 15 iunie 1993 a fost inclusă în lista membrilor Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 245, iar prin dispoziția Preturii sect. Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2008 i s-a repartizat apartamentul nr. XXX.

A mai indicat că la 15 septembrie 2008 i s-a eliberat ordin de repartiție seria G nr. 005425.

S-a adresat în nenumărate rânduri conducerii Cooperativii de construcție a locuințelor nr. 245 pentru a i se elibera certificatul-adeverință pentru înregistrarea dreptului de proprietate privată asupra apartamentului la organul cadastral, însă prin răspunsul din 08 mai 2012 conducerea Cooperativei i-a comunicat că certificatul nu

este eliberat din considerentul existenței cărorva datorii, fără a fi indicate concret datoriile.

La 04 februarie 2014 a solicitat pârâtei în mod repetat eliberarea certificatului-adeverință pentru înregistrarea dreptului de proprietate privată asupra apartamentului, însă prin răspunsul din 03 martie 2014 i s-a adus la cunoștință că certificatul poate fi eliberat doar la momentul achitării integrale a creditului bancar, cotei-părți și a altor restanțe financiare.

Ulterior, prin adresa din 25 martie 2014 a solicitat Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 245 eliberarea informației cu privire la pretinsele datorii care sunt înregistrate după apartamentul XXX, calculele detaliate și modul de formare a acestora.

Prin răspunsul nr.1 din 01 mai 2014, președintele Cooperativei a menționat despre înregistrarea datoriei cotă-parte pentru apartament pentru perioada anilor 1999 – 2003 în mărime de 20 101 lei, care în anul 2009 constituia suma de 18 172,19 lei. Totodată, s-a mai indicat despre existența unei datorii față de banca comercială „Banca Socială” societate pe acțiuni în mărime de 18 390 lei.

Rusu Tatiana cere obligarea Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 245 de a-i elibera certificatul-adeverință pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra apartamentului XXX și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 5-7).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 noiembrie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Tatiana.

S-a obligat Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245 să elibereze Tatianeii Rusu certificat privind dreptul de proprietate privată asupra apartamentului XXX necesar pentru a fi prezentat la Oficiul Cadastral teritorial Chișinău, filiala Întreprinderea de Stat „Cadastru” în vederea înregistrării dreptului de proprietate asupra apartamentului nominalizat.

S-a încasat de la Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245 în beneficiul Tatianeii Rusu cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii în sumă de 100 lei (f.d. 129. 131-134).

La 11 noiembrie 2016 Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245 a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 noiembrie 2016 (f.d. 137), iar la 05 mai 2017 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 153-156).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 24 mai 2017 a admis apelul declarat de Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245.

A casat hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 noiembrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d. 198-201).

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că pentru construcția blocului locativ, Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245 a contractat de la banca comercială „Banca Socială” societate pe acțiuni credit în sumă de 1 050 000 lei, conform contractului de credit nr. 67 din 01 octombrie 1996 pe termen de 15 ani din momentul dării casei în exploatare cu rata dobânzii de 5% anual, fiind deschis contul creditar. Potrivit certificatului nr. 62 din 25 mai 2015 eliberat de banca comercială „Banca Socială” societate pe acțiuni datoria sub formă de credit bancar în baza contractului nr. 67 din 01 octombrie 1996 constituie suma de 25 025 lei, dintre care datoria de 11 949 lei aparține membrului cooperativei Rusu Tatiana, calculată și neachitată la 19 mai 2015.

A mai reținut instanța de apel că în cadrul ședinței instanței de fond Rusu Tatiana a recunoscut că are datoriile față de bancă în sumă de 9 000 lei

Din considerentul că Rusu Tatiana are datoriile față de banca comercială „Banca Socială” societate pe acțiuni în proces de lichidare pentru creditul nr. 67 din 01 octombrie 1996, aceasta nu poate pretinde la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra apartamentului.

La 26 mai 2017 Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245 a depus cerere de emiteră a deciziei suplimentare, prin care a solicitat încasarea de la Rusu Tatiana a cheltuielilor de judecată suportate (f.d. 202).

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017 s-a admis cererea Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 245 cu privire la emiteră deciziei suplimentare.

S-a încasat de la Rusu Tatiana în beneficiul Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 245 cheltuielile taxei de stat în sumă de 75 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 500 lei, în total suma de 1 575 lei (f.d. 204-206).

La 21 iulie 2017, avocatul Oancea Iurie, împuternicit prin mandatul din 19 decembrie 2014 de a acorda asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 64), a depus în interesele Tatianei Rusu recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017 și deciziei suplimentare din 07 iunie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs avocatul Oancea Iurie a indicat că în cadrul examinării pricinii au fost audiați trei martori: Loghinov Ana, Paraschiv Stela și actualul contabil Grigoriu Ecaterina, care deși au declarat că Rusu Tatiana are datoriile față de Cooperativă, aceștia nu au putut explica modalitatea formării acestor datorii și care documente contabile de strictă evidență confirmă existența acestora.

Faptul că Rusu Tatiana nu are datoriile față de Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245 se confirmă prin actul de control din 27 septembrie 2014, care a fost întocmit în baza hotărârii adunării generale din 18 iunie 2014 pentru a verifica datoriile membrilor față de Cooperativă. Deși în calitate de membri ai comisiei care au întocmit actul menționat figurează președintele Borș Ion, contabilă Grigoriu Ecaterina și Loghinov Ana, aceștia au refuzat să semneze actul, invocând că nu li s-au prezentat documente suficiente.

Privitor la rambursarea sumei de 11 949 lei, Rusu Tatiana a explicat instanței de judecată că nu a încheiat cu banca un contract de credit.

Prin refuzul de a elibera certificatul-adeverință pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra apartamentului, se încalcă dreptul Tatianei Rusu la proprietatea privată asupra apartamentului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 04 decembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copie respective.

Prin referința depusă la 03 ianuarie 2018 Cooperativa de construcție a locuințelor nr. 245 a solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei contestate, totodată invocând că deși Rusu Tatiana indică la încălcarea normelor de drept material, aceasta nu detaliază care norme de drept au fost încălcate de către Curtea de Apel Chișinău.

A mai invocat intimatul că recurentul a reiterat asupra încălcării dreptului la proprietate, însă Rusu Tatiana nu a obținut un asemenea drept, deoarece nu a achitat integral prețul apartamentului.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Rusu Tatiana, prin intermediul avocatului Iurie Oancea în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 06 iunie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat Tatianei Rusu copia deciziei din 24 mai 2017 (f.d. 207), fapt ce denotă că recurentul declarând recursul la 21 iulie 2017, s-a încadrat în termenul de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de avocatul Oancea Iurie, care a fost împuternicit de Rusu Tatiana prin mandatul din 19 decembrie 2014 de a acorda asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 64), recurentul fiind partea în proces care a declanșat acțiunea civilă, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un

recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyian contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că cererea de recurs depusă de Rusu Tatiana, prin intermediul avocatului Iurie Oancea este întemeiată, în drept, pe temeiurile prevăzute de art. 432 Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, avocatul Oancea Iurie a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de Rusu Tatiana, prin intermediul avocatului Iurie Oancea în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Rusu Tatiana, prin intermediul avocatului Iurie Oancea se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecător

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton